

De Rijnlander, een juweel onder de konijnen

door Freddy Michiels

Tamelijk goed dier.

Wanneer ik spreek van een juweel, dan bedoel ik zeker dat dit ras mijn hart gestolen had van bij het eerste visueel contact. Onmiddellijk wist ik dat ik ooit zulke konijnen zou gaan kweken. Alleen wist ik niet wanneer dat zou zijn, tot op een zekere dag keurmeester Gregoire De Swerdts mij vroeg of ik nog steeds geïnteresseerd was om met dit ras te beginnen? Hijzelf zou ermee stoppen en had nog vijf dieren zitten, drie voedsters en twee rammen. Heel vlug hebben deze vijf dieren de reis naar Oud-Heverlee ondernomen en zo ben ik met de kweek van Rijnlanders begonnen.

Ontstaan

Een Duitse fokker, J. Heintz uit het Rijnland en meer bepaald de plaats Grevenbroich bekwam in het begin van de twintigste eeuw uit rasloze grijze gevlekte konijnen en Japanners, nakomelingen met drie kleuren. De eerste jongen waren wit met wildkleurige (konijngrijze) en gele vlekken. Deze dieren genoten niet veel bijval en het is pas wanneer men deze driekleurige dieren is gaan kruisen met Engelse vlinders dat men hieruit jongen bekwam met

een witte kleur waarop zwarte en gele vlekken voorkwamen. Het ras Rijnlander is in 1905 in Duitsland officieel erkend en vond heel vlug zijn weg naar andere landen. Het was op dat ogenblik en gedurende vele jaren het enige konijn met drie kleuren. In 1919 werd het ras in Nederland officieel erkend. Wanneer het ras in België erkend werd, is niet duidelijk.

In standaardboeken uit 1930 is nog geen sprake van de Rijnlander. In Frankrijk daartegenover had men in 1917 al kennis over het bestaan van het ras. Vele jaren is het driekleurige konijn blijven bestaan in de kleurencombinatie wit, zwart en geel. De wit/blauw/gele kleurslag is veel later gekomen en is in Nederland pas in 1990 erkend. In België is deze nog niet erkend.

Uitzicht

De Rijnlander behoort tot de tekeningsrassen en meer bepaald tot de vlinderkonijnen. Wij kunnen zijn tekening het best vergelijken met die van de Reuzevlinder maar dan veel fijner, gezien de kleinere gestalte. De zijdevlekken zijn wat kleiner, maar groter in aantal. Zes tot acht losstaande vlekken op elke zijde wordt als ideaal beschouwd. De aalstreep is ook wat smaller. De hoofdkleur is helder wit waarop de tweekleurige tekeningsbeelden staan, die zowel de gele als de zwarte kleur moeten laten zien. De wangstippen mogen éénkleurig zijn, hoewel tweekleurige de voorkeur verdienen.

Nest pasgeboren jongen.

Bij de zijdetekening wordt gestreefd naar open los van elkaar staande ronde vlekken die of geel of zwart mogen zijn, mits de zwarte en gele kleur beide op elke zijde voorkomen. Alle vlekken aan één zijde kunnen dus zwart zijn van het ogenblik dat er minstens één gele vlek aanwezig is, kan dit aanvaard worden. Allemaal gele vlekken met minstens één zwarte is evenééns goed. Hoewel dieren met teveel gele vlekken minder geschikt zijn om in de fok mee verder te gaan. Tweekleurige vlekken verdienen echter de voorkeur. De kleurvelden moeten scherp begrensd zijn, waarbij aan de sterke roodgele kleur meer waarde wordt toegekend, dan aan de zwakke gele kleur, zoals citroengeel of kanariegeel. Hoe meer de gele kleur naar het diep oranje gaat, te vergelijken met de kleur van de Thrianta, hoe waardevoller zal het dier zijn. De Rijnlander is in ons land alleen erkend in de kleurcombinatie zwart en geel. Zoals alle vlinderkonijnen vererft de Rijnlander intermediair, d.w.z. dat men uit raszuivere Rijnlanders met de kleuren wit, zwart en geel 50% nakomelingen mag verwachten die ongeveer de tekeningsvelden laten zien zoals men deze voor het ras verlangt, 25% heeft de kleuren van de Japanner (hoewel de ligging van deze kleuren totaal verschillend is).

Prachtige brede oogring en wangstip.

Bij de Japanner verlangt men immers duidelijke kleurvelden in zwart of geel, maar zuiver en duidelijk van elkaar gescheiden en liefst nog in banden verdeeld over het lichaam. De donkere (of tweekleurige) jongen uit Rijnlanders moeten eigenlijk de twee kleuren in een marmering onder elkaar vertonen. Om goede Rijnlanders te fokken, mag men dus geen donkere dieren gebruiken die er uitzien als een Japanner, maar wel volledig gebloemde of gemarmerde dieren (zie bijgaande foto). Enkel en alleen met dergelijke dieren krijgt men een goede verdeling van de kleuren in de verschillende kleurvelden. De laatste 25% van de nakomelingen noemt men de "Chaplins", deze naam kregen zij omdat de tekening op hun snuit, doet denken aan de snor van Charlie Chaplin. Zij vertonen inderdaad een zeer onvolledige vlinder op de snuit, een onderbroken en zeer smalle aalstreep en soms maar meestal geen zijdetekening. Zij zijn overheersend wit.

Om de tekening goed te laten uitkomen, met scherpe begrenzing, dient de beharing van de Rijnlander kort en glanzend te zijn.

Deze is daarbij ook nog zacht en dicht. Zoals reeds vermeld mag een Rijnlander wangstippen hebben die éénkleurig zijn (2 gele, 2 zwarte of één van beide), hoewel de voorkeur uitgaat naar twee zwart/gele (tweekleurige) wangstippen. De overige tekeningvelden moeten zowel geel als zwart laten zien. Ten aanzien van de zijdetekening, moet elke zijde een tekening tonen waarin de kleuren geel en zwart voorkomen. Dat kunnen dus ook weer gele of zwarte vlekken zijn of zwart/gele. Meestal ziet men een combinatie van beide. Wij moeten duidelijk stellen dat het ideaalbeeld van de Rijnlander op gebied van tekening, kleurverdeling en symmetrie nog nooit werd bereikt. Nochtans moet fokker en keurmeester dit ideaalbeeld voor ogen blijven houden en het moet steeds een streven blijven om dit ideaalbeeld te benaderen. Een Rijnlander die 100% van zijn punten verdient, heeft nog nooit iemand gezien. Men heeft hier te maken met een ras, dat tot de allermoeilijkste gerekend kan worden. Fokkers en keurmeesters spreken dan van de moeilijkheidsgraad die vooral bij de Rijnlander erg groot is.

Jonge donkere voedster met goede verdeling van de zwarte en gele kleur.

Het type is licht gestrekt en walsvormig met een horizontale ruglijn en weinig hals. Enkel bij oude voedsters is een kleine wam toegestaan. De kop is krachtig ontwikkeld en de stevige oren zijn 11 tot 13 cm lang. Het gewicht ligt tussen 2,75 en 4,5 kg met als ideaal richtgewicht ongeveer 3,7 kg. In Nederland is het max. gewicht slechts 4 kg maar België volgt hier de standaard van het land van herkomst. De pels is dicht en glanzend en eerder kort.

De fok

De Rijnlander is een zeer rustig en helemaal niet agressief dier. Hij houdt ervan om door zijn verzorger gestreeld te worden. Het enige waarvoor ik mijn voorzorgen neem is om aan het nest te komen van pasgeboren jongen. De voedsters gaan inderdaad hun jongen verdedigen en dan zouden zij wel ééns kunnen bijten. Om dit te voorkomen probeer ik telkens de voedster uit het hok te halen en ergens in een ander leeg hok of in een verzendkist te plaatsen, alvorens het nest aan te raken en controle op de inhoud te doen.

De kweek levert geen enkel probleem op. De voedsters laten zich gewillig dekken en zoals bij alle tekeningskonijnen werpen zij meestal grote nesten. Nesten van 14 tot 16 jongen zijn geen uitzondering bij de Rijnlander. Men moet natuurlijk van het gedacht vertrekken dat hiervan in theorie maar 50% de tekening van de Rijnlander zullen vertonen. De rest zijn chaplins of donker gekleurde dieren. De zwarte vlekken zijn van bij de geboorte duidelijk te zien, maar spijtig genoeg komen de gele vlekken maar pas vanaf de derde dag te voorschijn. Dit is een grote handicap bij de Rijnlander die de fokkers van Reuzevlinders, Kleine vlinders of Engelse vlinders niet hebben. Die hun tekening is vanaf de eerste dag duidelijk zichtbaar. Bij te grote nesten moet men natuurlijk eerst de chaplins verwijderen, dan de donker gekleurde dieren. Uitzonderlijk kan men van deze donkere dieren voor de kweek

Rechter dier heeft een te brede aalstreep.

wel iets overhouden op voorwaarde dat zij over het ganse lichaam in een mooie marmering de twee kleuren laten zien. Deze donkere dieren kan men het best vergelijken met de brindle kleurslag bij cavia's, honden, enz... De paring van een chaplin met een donkere geeft 100% getekende jongen. De paring van een getekende met een donkere geeft 50% getekende en 50% donkere jongen. Ik ben nochtans geen voorstander van deze paringen om de eenvoudige reden dat men bij de donkere of de chaplin niet kan zien hoe zij de tekening vererven.

Lijnenteelt, lijnenteelt en nog ééns lijnenteelt, dit is de enige manier om tot enig resultaat te komen in de kweek van vlinderkonijnen of tekeningskonijnen in het algemeen. De Rijnlander vormt hierop zeker geen uitzondering. Zo zal men streng kunnen selecteren op alle tekeningsvelden, rekening houdend dat men steeds aan compensatie kweek moet doen, behalve op de zijdetekening. Voor de zijdetekening is een groot deel geluk nodig om daarin goede dieren te bekomen. De paring van dieren met prima zijdetekening is geen waarborg dat er iets goed zal uitkomen op gebied van zijdetekening. Wanneer ik spreek van compensatiekweek, bedoel ik een dier met een te smalle aal-

streep, paren met een dier met een iets te brede aalstreep. Zo moet men telkens de fouten van het ene dier compenseren door de kwaliteiten van het andere dier op dezelfde eigenschappen. De teleurstellingen in de nakomelingen zijn dikwijls enorm groot en men moet op grote schaal gaan fokken om op het einde van het seizoen toch enkele dieren te bezitten, waarmee men naar de tentoonstellingen kan gaan. Ik kan dit ras dus zeker niet aanraden aan beginnende fokkers. Dit is een ras voor mensen met ervaring en dan moeten zij nog veel doorzettingsvermogen hebben. Ikzelf kweek met 25 voedsters en deze zetten allen jaarlijks 6 nesten op de wereld. De tekeningskonijnen vragen dus ook veel plaats om met zoveel kweekdieren het seizoen te kunnen ingaan.

Wanneer de jongen 21 dagen oud zijn worden de voedsters opnieuw gedekt. Voedsters die geen jongen moeten grootbrengen worden opnieuw gedekt de dag na het werpen. Op de ouderdom van 6 weken worden de jongen van de voedster weggenomen, dan heeft deze nog enkele dagen rust alvorens opnieuw te werpen. Vooral de goede jongen worden onmiddellijk elk afzonderlijk in een hok geplaatst. Dit om alle vormen van beschadiging te voorkomen.

Het is al zo moeilijk om een goed jong te bekomen, dat men zulk jong zeker niet gaat laten beschadigen door een scheur in het oor en het zo waardeloos maakt voor de tentoonstellingen. Zet dus zeker de toekomstige tentoonstellingsjongen elk afzonderlijk en laat ze zo langzaam opgroeien. De kans op besmetting is ook veel kleiner wanneer de dieren elk apart in een hok zitten.

Een kweekdier is niet noodzakelijk een tentoonstellingsdier, dat wil zeggen dat men sommige dieren kan aanhouden voor de kweek, die eigenlijk niet geschikt zijn als tentoonstellingsdier. Nochtans zal ik nooit kweken met dieren die uitsluitingfouten vertonen. Wel met dieren die lichte fouten vertonen. Geef steeds de voorkeur aan dieren waarvan de gele kleur zo oranje mogelijk is. Dus diep gekleurde dieren. Zorg ervoor dat er steeds voldoende plaats is tussen de wangstip en de oogring.

Nestje jongen van 1 maand.

Wanneer deze te dicht bij elkaar staan, krijgt men vlug aanrakingspunten tussen beide kleurvelden. Wees streng op het type van uw kweekdieren. Een beenderige achterhand mag nooit ingezet worden als kweekdier.

Persoonlijk ben ik van mening dat men ze zo moet kweken dat toile-

tage overbodig is om met de dieren naar de tentoonstellingen te gaan. Men moet ten hoogste de pels wat in conditie brengen door er de losse haren uit te halen. De Rijnlander is een dankbaar konijn, waarmee men goede uitslagen kan halen op voorwaarde dat zij in handen vallen van een keurmeester die ervaring heeft met tekeningskonijnen, zoniet kan het dikwijls een ramp worden. Wie als keurmeester nooit tekeningskonijnen zelf gefokt heeft kan moeilijk de moeilijkheidsgraad van dergelijke dieren inschatten. Een tekeningsdier kan misschien 100 mogelijke fouten in zijn tekening hebben, terwijl een zuiver wit konijn maar wit is en daarop geen enkele fout kan vertonen. Deze dieren mogen dus zeker niet over dezelfde kam geschoren worden.

Ondanks het feit dat ik de Rijnlander zulk prachtig ras vindt, kan ik het alleen maar aanraden aan ervaren fokkers. De beginnelingen zou ik willen zeggen, er zijn veel gemakkelijkere rassen die u minder teleurstellingen zullen bezorgen en waarmee u eerst de nodige ervaring kan opdoen.

Kleinveetentoonstelling
Provinciale wedstrijden Oost-Vlaanderen
 Keuring en tentoonstelling van cavia's, konijnen, sierduiven, hoenders, krielen, park- en watervogels. Eierenkeuring.
 Tentoonstelling buiten wedstrijd van schapen, geiten, paardjes, vogels, knaagdieren enz. Deelnemers van speciaalclubs en van verschillende standhouders.

24 en 25 oktober
Gemeentehallen Merelbeke
 Zaterdag 24 oktober 2009 van 10 tot 22 uur
 Zondag 25 oktober 2009 van 10 tot 17 uur
 Inkom: € 3,00 (met reductiekaart : € 2,00)
 Kloosterstraat 20 - 9820 Merelbeke

Werk van den Akker - Land van Aalst
 www.neerhof-aalst-rhode.be
 Geert De Gierd
 Kloosterstraat 20 - 9820 Zichem
 nvda@neerhof-aalst-rhode.be
 tel. 09 351 17 02
 fax 09 351 20 88